

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Історія другої іноземної мови

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>Технічний переклад у сфері морського бізнесу</i>	
Цикл дисциплін	<i>Вибіркова</i>	
Курс та семестр	<i>3 курс, 6 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>4 кредита ECTS /120 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>Лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>-</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладачі:

Глуценко Олена Володимирівна, кандидат філол. наук, доцент кафедри «Філологія»(gluschenko2828@gmail.com);

Пилипюк Катерина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри «Філологія» (ka.pylyruk@gmail.com)

Метою дисципліни «Історія другої іноземної мови» є ознайомлення студентів з історією розвитку німецької мови від часів раннього середньовіччя до сучасності, з основними теоретичними засадами та практичним спрямуванням філологічної науки. Курс надає студентам можливість набути початкові знання про розвиток мови, ознайомитися з історичними передумовами розвитку німецької мови в різні періоди.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН 09. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти знає:

1) знає загальні відомості про германські племена та діалекти, походження і розвиток німецької мови, періодизацію історії німецької мови;

- 2) володіє знаннями щодо характеристики дописемного періоду: звукової системи та фонетичних змін, що відбуваються в цей період;
- 3) знає основні риси давньоверхньонімецького періоду: характеристику звукової та граматичної систем;
- 4) вміє визначати основні риси середньовисхіднонімецького та ранньонімецького періодів: характеристику звукової та граматичної систем;
- 5) володіє відомостями з історичної лексикології.

Здобувач вищої освіти вміє:

- 1) орієнтуватися в основних положеннях та поняттях дисципліни «Історія другої іноземної мови»;
- 2) визначати основні закони розвитку мови та її етапи, володіти основними історичними поняттями фонетики, граматики, лексикології;
- 3) визначати пам'ятки літератури і користуватися словником для перекладу текстів різних періодів розвитку німецької мови.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лаб.	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Основні поняття історії мови. <i>Entstehen und Entwicklung der deutschen Sprache. Die deutsche Gegenwartssprache, ihre Existenzformen und die nationalen Varianten der deutschen Sprache.</i>	2	2		10
2	Тема 2. Історичні зміни в німецькій мові: лексичний граматичний та фонетичний аспекти. <i>Das Werden der deutschen Sprache. Die Herausbildung der deutschen Nationalsprache</i>	2	4		10
3	Тема 3.Періодизація німецької історії. Класифікація давньоверхньонімецького періоду розвитку німецької мови. <i>Althochdeutsch (770 -1050) Die althochdeutschen Territorialdialekte. Die Sprachdenkmäler des Althochdeutschen.</i>	2	4		10
4	Тема 4. Морфологічна система давньоверхньонімецької мови. <i>Das morphologische System der ahd. Sprache. Die Existenzform der Sprache in der ahd. Zeit.</i>	2	2		10
5	Тема 5. Середньовисхіднонімецький період. Розвиток дієслів. <i>Mittelhochdeutsch (1050 -1350) Die zeitlichen Grenzen der mhd. Periode. Die Entwicklung der Verben. Die Literatur des Mittelhochdeutschen. Die mitteldeutschen Territorialdialekte.</i>	2	2		10

6	Тема 6. Середньонімецький період. Морфологічний та синтаксичний аспекти. <i>Die Existenzformen der Sprache in der mhd. Zeit. Morphologische und syntaktische Merkmale der mhd. Sprache.</i>	2	4		10
7	Тема 7. Новітньонімецький період. Морфологічний та синтаксичний аспекти. <i>Frühneuhochdeutsch (1350 - 1650)</i> <i>Die zeitlichen Grenzen der fnhd. Periode. Sprachliche Einigungstendenzen in der fnhd. Zeit.</i> <i>Die Verbreitung der Sprache Luthers in der fnhd. Zeit.</i>	2	4		10
8	Тема 8. Тенденції розвитку сучасної німецької мови. <i>Das phonologische System der deutschen Sprache aus diachronischer Sicht.</i> <i>Das morphologische System der deutschen Sprache in sprachgeschichtlicher Beleuchtung (aus diachronischer Sicht)</i> <i>Die Syntax der deutschen Sprache aus diachronischer Sicht.</i> <i>Der Wortschatz der deutschen Gegenwartssprache</i>	2	2		10
Всього		16	24		80

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Die Geschichte der deutschen Sprache und ihre Aufgabe.
2. Die indoeuropäische Sprachfamilie.
3. Heutige germanische Sprachen, ihre Verbreitung und Klassifikation.
4. Altgermanen nach Cäsar und Tacitus. Stammesverbände, Gesellschaftsordnung der Altgermanen.
5. Der Wortschatz des Germanischen.
6. Die Altgermanische Schrift. Älteste Literaturdenkmäler der germanischen Sprachen.
7. Die Perioden des Deutschen
8. Die althochdeutsche Periode
9. Althochdeutsche Schriftdenkmäler.
10. Die Entwicklung des Wortbestandes in der althochdeutschen Sprachperiode. Wortbildung.
11. Die Entwicklung des Wortbestandes in der althochdeutschen Sprachperiode. Bedeutungswandel des Wortes.
12. Die Entwicklung des Wortbestandes in der althochdeutschen Sprachperiode. Die Entlehnungen fremden Wortgutes.
13. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Vokale. Lange und Kurze Vokale.
14. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Vokale. Diphthonge.
15. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Vokale. Umlaut.
16. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Vokale. Brechung.
17. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Konsonanten. Die erste Lautverschiebung. Das vernerische Gesetz.
18. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Konsonanten. Die zweite Lautverschiebung.
19. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Konsonanten. Rotazismus.
20. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Konsonanten. Westgermanische Konsonantendehnung.
21. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Konsonanten. Wegfall des anlautenden „h“ und „w“.
22. Die Entwicklung des Lautbestandes des Deutschen. Althochdeutsche Konsonanten. Übergang von „p“ in „d“, von „m“ in „n“
23. Der Formenbestand des Althochdeutschen. Substantiv.
24. Der Formenbestand des Althochdeutschen. Adjektiv.
25. Der Formenbestand des Althochdeutschen. Verb.
26. Der Formenbestand des Althochdeutschen. Besonderheiten der Wortfolge im Althochdeutschen.
27. Deutschland des 11-13 Jahrhunderts.
28. Deutsche Sprache als Sprache der Deutschen Völkerschaft.
29. Schriftliche Denkmäler des Mittelhochdeutschen.
30. Der Mittelhochdeutsche Wortbestand. Wortbildung
31. Der Mittelhochdeutsche Wortbestand. Bedeutungswandel des Wortes.
32. Der Mittelhochdeutsche Wortbestand. Entlehnungen aus anderen Sprachen.
33. Veränderungen im Lautbestand des Mittelhochdeutschen. Weiterführung des Umlauts.
34. Veränderungen im Lautbestand des Mittelhochdeutschen. Vokalschwächung in unbetonten Silben.
35. Veränderungen im Lautbestand des Mittelhochdeutschen. Veränderungen in Konsonantismus.
36. Der Formenbestand des Mittelhochdeutschen. Substantiv.
37. Der Formenbestand des Mittelhochdeutschen. Adjektiv.
38. Der Formenbestand des Mittelhochdeutschen. Adverb
39. Der Formenbestand des Mittelhochdeutschen. Präpositionen.
40. Der Formenbestand des Mittelhochdeutschen. Verb.
41. Der Formenbestand des Mittelhochdeutschen. Besonderheiten der Wortfolge im Mittelhochdeutschen.
42. Die Herausbildung der deutschen Nationalsprache. Das Wirken der Kanzleien.
43. Die Herausbildung der deutschen Nationalsprache. Der Buchdruck.

44. Die Herausbildung der deutschen Nationalsprache. Die Bedeutung Luthers.
45. Die Herausbildung der deutschen Nationalsprache. Die Bedeutung der Grammatiker.
46. Die Herausbildung der deutschen Nationalsprache. Die Bedeutung der Deutschen klassischen Literatur.
47. Entwicklung des neuhochdeutschen Lautbestandes. Vokale
48. Entwicklung des neuhochdeutschen Lautbestandes. Konsonanten.
49. Die Entwicklung des Wortbestandes in der neuhochdeutschen Sprachperiode. Bedeutungswandel.
50. Die Entwicklung des Wortbestandes in der neuhochdeutschen Sprachperiode. Wortbildung.
51. Die Entwicklung des Wortbestandes in der neuhochdeutschen Sprachperiode. Entlehnungen aus fremden Sprachen.
52. Der Kampf um Reinheit und Geltung der deutschen nationalen Sprache.
53. Die wichtigsten Veränderungen im Formbestand des Neuhochdeutschen. Substantiv.
54. Die wichtigsten Veränderungen im Formbestand des Neuhochdeutschen. Adjektiv.
55. Die wichtigsten Veränderungen im Formbestand des Neuhochdeutschen. Verb.
56. Die wichtigsten Veränderungen in der Syntax des Neuhochdeutschen.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Lewizkij V., Heinz-Dieter Pohl. Geschichte der deutschen Sprache. Вінниця: Нова Книга, 2010. 254 с.

Допоміжна література

1. Максимчук Б. В., Петрашук Н.С. Історія німецької мови: практичний курс. – Львів: ЛНУ, 2003.
2. Левицький В. В. Основи Германістики / В. В. Левицький. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 527 с.
3. Левицький В. В. Історія німецької мови / В. В. Левицький. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 216 с.
4. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2010. – 843 с.
5. Стериополо Е. И. Система языка, орфоэпия, орфофония / Е. Стериополо. – Киев: Киевский государственный университет, 2000. – С. 21-41.
6. Таранець В. Г. Діахронія мови: Збірка статей / В. Г. Таранець. – Одеса: Друкарський дім, 2008. – 232 с.
7. Althochdeutsches Wörterbuch / R. Schützeichel // Tübingen: Max. Niemeyer Verlag, 1989. – 4., erg. Aufl. – 309 S.
8. Bublyk W.N. Geschichte der deutschen Sprache. - Вінниця, 2004
9. Deutsches Aussprachewörterbuch / Krech E.-M., Stock E., Hirschfeld U., Anders L.Ch. Deutsches Aussprachewörterbuch – De Gruyter, 2010. – 1176 S.
10. Ernst P. Deutsche Sprachgeschichte. - Berlin, 2002
11. Graefen G., Liedke M. Germanistische Sprachwissenschaft. A. Franke Verlag Tübingen und Basel, 2008. S. 20-32.
12. König, Werner. Dtv-Atlas Deutsche Sprache. 15., durchgesehene und aktualisierte Auflage. Deutscher Taschenbuch Verlag, 2005. 256 S.
13. Mittelhochdeutsches Handwörterbuch / M. Lexer – Leipzig: S. Hirzel Verlag, 1930. – In 3 Bd. – 343 S.
14. Schmid H. U. Einführung in die deutsche Sprachgeschichte, J.B. Metzler Verlag, Stuttgart, 2017. 310 S.
15. Steriopolo O. Neuere Entwicklungsprozesse in der Phonetik des Deutschen. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/vedis/Downloads/germvu_2013_8_19%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/vedis/Downloads/germvu_2013_8_19%20(1).pdf)

Інформаційні ресурси

1. Deutsche Sprachgeschichte die Seite enthält Quellentexte (Ahd., Mhd., Nhd.), Angaben zu Dialekten und Mundarten der deutschen Sprache. URL: <http://www.linguistics.ruhr-unibochum.de/~strunk/Deutsch/> (Last accessed: 16.04.2017).
2. Denkmäler der deutschen Poesie und Prosa.
https://www.hs-augsburg.de/~harsch/germanica/Chronologie/11Jh/Physiologus/phy_text.html
3. Martin Luther, die Seite enthält die Angaben zu Werken Luthers und seinen Lebenslauf. URL: <http://www.luther.de> (Last accessed: 16.04.2017). <https://gordonsblog.wordpress.com>
4. Text collection: Kl.ahd.Dkm. Minor Old High German Monuments
<http://titus.uni-frankfurt.de/texte/etcs/germ/ahd/klahddkm/klahdt.htm>

